

ลิลิตพระลอ (ยอถววรรณคดีประเภทลิลิต)

ผู้แต่ง	ไม่ปรากฏผู้แต่ง สันนิษฐานว่าแต่งถวายพระเจ้าแผ่นดิน
ลักษณะการแต่ง	แต่งเป็นลิลิตสุภาพ ประกอบร้อยสุภาพ และโคลงสุภาพ เมืองสรวงและเมืองสรองเป็นศัตรูกัน พระลักษมณ์เมืองสรวงทรงพระสิริโฉมงามยิ่งนักจนเป็นที่ต้องพระทัยของพระเพื่อนพระแพง ธิดาของท้าวพิชัยพิษณุกรษัตริย์เมืองสรองนางรินนางโรยสองพี่เลี้ยงได้ขอให้ปู่เจ้าสมิงพราย ทำเสน่ห์ เมื่อพระลอถูกเสน่ห์จึงตรัสลาพระนางบุญเหลือพระราชมารดา และนางลักษณวดี พระมเหสีเสด็จไปเมืองสรองพร้อมกับนายแก้วนายขวัญ พระพี่เลี้ยง พระลอทรงเสียน้ำที่แม่น้ำ กาหลงแม่จะปรากฏกลางรั้วก็ทรงฝันพระทัย เสด็จต่อไปไถ่ของปู่เจ้าสมิงพราย ล่อพระองค์ ไปจนถึงเมืองสรอง นางรินนางโรยออกอุบายลอบนำพระลอและพี่เลี้ยงไปไว้ในค้ำหนัก ของพระเพื่อนพระแพงท้าวพิษณุกรทรงทราบ ก็ทรงพระเมตตาจะจัดการอภิเษกทั้งสามพระองค์ แต่พระเจ้าย่าของพระเพื่อนพระแพงทรงพยาบาทพระลอ จึงออกอุบายให้ทหารไปรุมจับพระลอ พระเพื่อนพระแพงและพระพี่เลี้ยงทั้งสี่ช่วยกันต่อสู้จนสิ้นชีวิต ท้าวพิชัยพิษณุกรทรงพระพิโรธ

พระเจ้ายาแลและทหารจึงรับสั่งประหารทุกคน

ตัวอย่างบางตอน

เสียงภาเสียงเล่าอ้าง	อันใด พี่เอย
เสียงยอมยอใคร	ท้าวหล้า
สองเชื้อพี่หลับไหล	ลืมนั่น ฤาพี่
สองพี่คิดเองอ้า	อย่าได้ถามเฝ้า